

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ПРАВА
КАФЕДРА ПУБЛІЧНО-ПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН
КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНИХ І ПРИВАТНО-ПРАВОВИХ
ДИСЦИПЛІН

МАТЕРІАЛИ ДРУГОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ «ПРАВО УКРАЇНИ:
СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ»

30 травня 2015 р.

ВІННИЦЯ - 2015

УДК 34(477):061.3

ББК 67.9 (4 УКР)

М 34

ПРАВО УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ / Збірник матеріалів Регіональної науково-практичної конференції / Редколегія: Калетнік Г.М., Курило В.І., Мазур В.А., Мельничук О. Ф., Омельчук В. А. та інші. — Вінниця: ВНАУ, 2015.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Калетнік Григорій Миколайович, президент ВНАУ, професор, д.е.н., академік НААН України, голова оргкомітету;

Курило Володимир Іванович, виконувач обов'язків ректора ВНАУ, д.ю.н., професор, академік Академії наук вищої освіти України, заслужений юрист України, заступник голови оргкомітету;

Мазур Віктор Анатолійович, проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к.с.-г.н., доцент;

Мельничук Ольга Федорівна, декан факультету менеджменту та права, к.ю.н., доцент;

Омельчук Василь Андрійович, завідувач кафедри публічно-правових дисциплін, д.ю.н., професор;

Левчук Костянтин Іванович, завідувач кафедри історії України та філософії, д.і.н., професор;

Опольська Наталя Михайлівна, виконувач обов'язків завідувача кафедри загальнотеоретичних і приватно-правових дисциплін, к.ю.н., доцент;

Письменна Олена Пилипівна, доцент кафедри публічно-правових дисциплін, к.ю.н., доцент.

ЗМІСТ

Мельничук О.Ф. ОРГАНИ УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ ЯК ГАРАНТІЯ ПРАВА НА ОСВІТУ В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ.....	6
Омельчук В. А. СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ В ІСТОРИЧНОМУ КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА Й ДЕРЖАВИ.....	13
Опольська Н. М. ЗАКОНОДАВЧЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ДІТЕЙ В УМОВАХ ПРОВЕДЕННЯ АНТИТЕРОРИСТИЧНОЇ ОПЕРАЦІЇ В УКРАЇНІ.....	21
Богатчук С. С. НАЦІОНАЛЬНО-ДЕРЖАВНІ ПОГЛЯДИ М. ДРАГОМАНОВА.....	28
Гель А. П., Дудорова Ю. А. ПРАВОВИЙ СТАТУС ЗАСУДЖЕНИХ ДО АРЕШТУ: ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ.....	34
Головчук В. А. КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗЛОЧИНІВ, ЯКІ ПЕРЕШКОДЖАЮТЬ ВИНЕСЕННЮ ЗАКОННОГО ТА ОБГРУНТОВАНОГО СУДОВОГО РІШЕННЯ.....	43
Zarichanskiy O A. FEATURES FUNCTIONS OF LEGAL CULTURE OF FUTURE LAWYERS	48
Оверковська Т.К. КОНСОЛІДАЦІЯ ЗЕМЕЛЬ В УКРАЇНІ: ПРАВОВІ АСПЕКТИ.....	51
Письменна О. П., Сурма С. А. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ НА МІЖНАРОДНОМУ РИНКУ	56
Правдюк А. Л. ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВИ ЯК ЗАСІБ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ І ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ: ПРАВОВИЙ АСПЕКТ.....	61
Редько А. Г. ЗМІНИ В СИСТЕМІ ПІЛґ І ПРИВІЛЕЇВ У ПЕРІОД ХРУЩОВСЬКИХ РЕФОРМ	69

Слотюк П. В. СУВЕРЕННІСТЬ ЯК ПРАВО ВИБОРУ В МЕЖАХ ІСНУЮЧИХ ОБМЕЖЕНЬ І СВОБОД, ЧИ СВОБОДА В УМОВАХ ІСНУЮЧОГО ПРАВА?.....	72
Жуковський В. А. ВДОСКОНАЛЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА, ЩОДО ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА НАРКОТИЗМ ТА НАСИЛЬНИЦЬКИЙ НАРКОТИЗМ.....	76
Калач Д. М. ФІЛОСОФСЬКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ МІЖКОНФЕСІЙНИХ ВІДНОСИН В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ	81
Ковальов Д. В. ЗАКОНИ УКРАЇНИ від 9 квітня 2015 р.: ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ	87
Маліновська О. В. ПРАВОВЕ СТАНОВИЩЕ БЕЗРОБІТНОГО У ПЕРІОД НЕПУ.....	94
Мельничук М. О. ПРАВОВИЙ СТАТУС ТОВАРИСТВА ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА УСРР В СИСТЕМІ ОРГАНІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.....	98
Оверковський К. В. ПРАВОВІ АСПЕКТИ ВИСЕЛЕННЯ МЕШКАНЦІВ ІЗ ЖИТЛА, ЩО Є ПРЕДМЕТОМ ІПОТЕКИ	102
Піп'як М. І. ПЕРСПЕКТИВИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ПОЗИТИВНОГО ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ ДІЯЛЬНОСТІ АДМІНІСТРАТИВНИХ СУДІВ В УКРАЇНІ	107
Барчук О. В. ЗАХИСТ ПРАВ ЖІНОК У МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ	112
Безвенюк В. Р. УКРАЇНА І ЄС.....	117
Березюк Т.В. СПЕЦІАЛЬНА КОНФІСКАЦІЯ, ЯК ІНСТИТУТ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА.....	122
Бесараб М. С. ПРИНЦИПИ ФУНКЦІОНУВАННЯ МЕХАНІЗМУ ДЕРЖАВИ І ДЕРЖАВНОГО АПАРАТУ	128
Бондар В. М. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ОБ'ЄКТИВНОЇ ТА СУБ'ЄКТИВНОЇ СТОРОНИ ШАХРАЙСТВА	133
Ванжула О. М. ІСТОРИЧНО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ ДОГОВОІРУ РЕНТИ.....	138

Волинець В. М. ПРАВА ДИТИНИ	144
Гедзенко А. Г. ПОНЯТТЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ДОГОВОРУ.....	149
Грабар А. С. ЗАХОДИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ХАРАКТЕРУ ЩОДО ЮРИДИЧНИХ ОСІБ	152
Гоменюк А. О. СТАНОВЛЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО КОМЕРЦІЙНУ ТАЄМНИЦЮ В УКРАЇНІ.....	158
Дабіжа Г. С. СОЦІАЛЬНЕ ПРИЗНАЧЕННЯ УКРАЇНИ	162
Дідик В. Р. ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЯ ФІЗИЧНИХ ОСІБ, ЯК СУБ'ЄКТІВ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВОВІДНОСИН	167
Єськова К. О. МЕХАНІЗМ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ В СИСТЕМІ ЇХ КОНСТИТУЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	171
Іскра М. І. ДО ПРОБЛЕМ РЕФОРМУВАННЯ ПРОКУРАТУРИ	176
Костюк Д. О. ПРИМУСОВІ ЗАХОДИ МЕДИЧНОГО ХАРАКТЕРУ ТА ПРИМУСОВЕ ЛІКУВАННЯ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ.....	181
Кубай К. Р. ПРАВА ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА В УКРАЇНІ	186
Куньовська О. Й., Пікуліна О. А. ОКРЕМІ ПРАВОВІ АСПЕКТИ УДОСКОНАЛЕННЯ ЛІЦЕНЗУВАННЯ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ.....	192
Левченко А.О. ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ПІДСТАВ ВВЕДЕННЯ МИРОТВОРЧОГО КОНТИНГЕНТУ НА ТЕРИТОРІЮ УКРАЇНИ.....	200
Манубата Д.Е. ЗАБРУДЕННЯ ВОДОЙМ УКРАЇНИ.....	205
Плаксій І. О. ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ НЕПОВНОЛІТНІХ.....	211
Слободинська І. В. ПРАВОПРИПІНЯЮЧІ ЮРИДИЧНІ ФАКТИ У СИСТЕМІ ЮРИДИЧНИХ ФАКТІВ	219
Цимбалюк Т. І. РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПУ НЕДОПУЩЕННЯ ДИСКРИМІНАЦІЇ ЖІНОК ТА ЧОЛОВІКІВ У СФЕРІ ДОСТУПУ ДО ПРАЦІ НА МІЖНАРОДНОМУ ТА НАЦІОНАЛЬНОМУ РІВНЯХ.....	224

Чернявська Ю. О., Гаврилюк А. І. ФУНКЦІЇ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ.....	230
Швецова О. О. ПРОБЛЕМА ПРАВОВОГО СТАНОВИЩА ЗАЧАТОЇ, АЛЕ ЩЕ НЕ НАРОДЖЕНОЇ ДИТИНИ В ЦИВІЛЬНОМУ ПРАВІ.....	236

*Слотюк Петро Володимирович,
кандидат історичних наук, доцент
кафедри історії України та філософії
Вінницького національного аграрного університету*

СУВЕРЕННІСТЬ ЯК ПРАВО ВИБОРУ В МЕЖАХ ІСНУЮЧИХ ОБМЕЖЕНЬ І СВОБОД, ЧИ СВОБОДА В УМОВАХ ІСНУЮЧОГО ПРАВА?

Події, які мають місце в Україні впродовж останніх років, підтвердили наявність глибинних суперечностей в поглядах на реалії сучасного світу як в науковому, експертному середовищі, так і серед політичних прагматиків, звиклих діяти в достатньо комфортних умовах старої системи правил сформованої епохою, де ідея суверенності сприймалася у формі такого собі правового імперативу, який нікого і ні в чому не обмежував. Насамперед це стосується тих, хто володів, в силу історичних причин, достатнім диспозитивом могутності, що дозволяло ігнорувати інтереси своїх сусідів і всієї світової спільноти. Саме тому ідея суверенності, сформованої в епоху модерну і філософськи поясненої Ж.Боденом лягла в основу міжнародного права, примусивши національні держави обґрунтовувати власні інтереси в межах концепції абсолютного суверенітету.

Здавалося, що після закінчення Другої світової війни світ, насамперед західний, поміняв підходи в осмисленні принципів побудови міждержавних відносин, що були зафіксовані, Ялтинською, Потсдамською міжнародними конференціями і Заключним актом підписаним 1975 році в Гельсінкі. Однак, старі погляди подолати не вдалося. Ідея абсолютного суверенітету виявилася досить живучою, а країни, які погодилися від неї відмовитися, не готові до зобов'язань, що суперечили їх прагматичним інтересам. Якийсь час конфлікти ними породжені стримувалися балансом сил. Але будь-який баланс є тимчасовим з огляду на ресурсну обмеженість і здатність постійно перебувати в політичній напрузі. Тому і не вдалося у відносинах між

державами прийти до єдиного розуміння необхідності обмеження власного суверенітету в обмін на гарантії свободи і безпеки. Сталося так, насамперед, в силу не розуміння змісту і форми реалізації національних інтересів в умовах, визначених розпадом СРСР і завершенням холодної війни. Це не дозволило вийти за межі старої системи правил і започаткувати нову сторінку в міждержавних стосунках. Не дивлячись на те, що Європа запропонувала модель вирішення цієї проблеми через економічну й політичну інтеграцію і формування єдиного європейського простору, процес його творення виявився не таким простим. Він відкрив суттєві розбіжності в розумінні самої суті інтегративних утворень, в першу чергу, з боку національних еліт, які чітко прораховували (деякі це роблять і сьогодні), персональні втрати від такого об'єднання, пояснюючи своїм «підданим» шкідливість глибокої інтеграції і неготовності до неї в наближеній перспективі. Коли це пояснити не вдається, створюються умови для зриву процесу або його затягування.

Відомо, що від інтеграції в першу чергу виграють прості люди, оскільки створення лише зони вільної торгівлі сприяє вільному переміщенню капіталу, інформації, робочої сили, що не може не позначитися на добробуті й реалізації основних прав і свобод громадян. До того ж сама інтеграція була породжена епохою постмодерну і є явищем об'єктивним, яке включає в себе: а) необхідність обмеження суверенітету держави, яка лише одна володіє правом на легітимне насилля; б) поглиблення демократії, що забезпечує права громадян і розширює їх свободу. Йдучи лише таким шляхом можна подолати волюнтаризм в міждержавних відносинах і примусити всіх суб'єктів міжнародного права погодитися визнати його пріоритетність. Однак, як писав А. Камю: «Щоб довести, що народ сам по собі є вічною істиною, потрібно довести, що монархія сама по собі є вічним злочином»[1]. Та, щоб довести «злочинність монархії» потрібно обмежити можливість сучасної держави здійснювати пряме і приховане насилля по відношенню до своїх громадян в тому числі насилля у сфері міжнародних відносин. Для

цього останні мусять вибудовуватися не на основі пріоритетності національного інтересу, який переважно є завуальованим інтересом політичних еліт, а на основі прав громадян, що прагнуть свободи і процвітання.

Як справедливо замітив Е.Тоффлер, ситуація особливо ускладнилася в період завершення епохи масової демократії породженої індустріалізмом, для якої була характерна «величезна концентрація влади на рівні держави»[2]. Такої тотальної концентрації влади, викликаною концентрацією капіталу в окремих руках, не знає жоден період в історії людства. Особливо в цьому відзначилося ХХ століття. Але світ змінюється і ми сьогодні спостерігаємо, що тенденція, яка зародилася в Європі наприкінці минулого століття набирає обертів і у нас, започатковуючи процеси пов'язані з проблемою децентралізації влади, фінансів і політичної компетенції. З'являється нова суспільно-політична й правова реальність, в умовах якої глибинні суперечності старого індустріального світу знаходять своє вирішення. Та вирішуватися вони можуть лише шляхом розширення індивідуальних прав і свобод, які обмежуються рівнем відповідальності держави. Немає свободи без відповідальності, як і відповідальності без свободи. Ці два поняття стають ключовими парадигмальними елементами в осмисленні нової суспільно-правової реальності як в окремих державах, так і за їх межами. Можливості творення такої реальності варто шукати в умовах існуючого устрою і моделі держави, яка забезпечує його функціонування. Ефективність цієї моделі може бути доведена або заперечена суто «експериментальним» шляхом. Тобто у спосіб відмови держави від значної частини своїх повноважень і передачі останніх на рівень конкретних територіальних громад, неурядових організацій, малого та середнього бізнесу тощо. З іншого боку-обмеження державного суверенітету шляхом розділення відповідальності з суб'єктами міжнародного права за долю сучасного світу в його глобальному вимірі. Але вирішити дану проблему в межах існуючих правовідносин не змінюючи їх неможливо. Для цього

потрібно перебороти антагоністичні суперечності між окремими міжнародними акторами і поступово перевести ці суперечності в русло антагональних відносин, де актуалізація суб'єктивних інтересів окремих держав стає другорядною. Однак все це знаходиться в площині реалізації інтересів національних еліт, які прагнуть не тільки зберегти владу і вплив в межах своєї території, але, як показує приклад Росії, увійти на рівних до світових супереліт. При цьому увійти на власних умовах. Такий стан справ посилює конфліктогенність міжнародного середовища, руйнуючи існуючу систему міжнародного права, яка з такими потугами відходить від ідеї абсолютного суверенітету. Разом з тим міжнародна спільнота поки що залишається нездатною реалізувати принцип вищості прав людини в системі міждержавних відносин, який може змінити її саму.

Відомо, що абсолютний суверенітет заперечує пріоритетність взятих на себе зобов'язань, по відношенню до інших держав, деактуалізує необхідність їх дотримання. Тому з точки зору такої позиції суверенність стає правом вибору в межах існуючих обмежень і свобод замість того, щоб стати умовою свободи для своєї країни та її громадян в межах існуючого міжнародного права. Досить часто в такій ситуації опиняються правлячі еліти, які стають більше схожими на « формування комерційного типу, що зосереджені на накопиченні влади і фінансів», а також на проблемі їх легітимації. Саме тому вони мало чим відрізняються від звичайних бандитських формувань, котрі діють на державному рівні. Дж. Арквілл і Девід Ронфельдт такі корпоративні утворення називали бандами «третього покоління» при цьому підкреслюючи, що глобального рівня жодна із цих банд в сучасних умовах поки що не досягла. [3]. Аналізуючи ситуацію, яка склалася особливо в зв'язку з агресією Росії проти України, можна стверджувати, що окремі організовані групи елітарно-бандитського типу уже вийшли на міжнародний рівень, активно інтернаціоналізують свою діяльність (про що свідчить позиція окремих очільників Італії, Греції, Угорщини, Чехії щодо війни в Україні) і прагнуть стати глобальними

гравцями, приховуючи свої наміри ідеями «руського мира» боротьби з «фашизмом» тощо. Тому така ситуація є небезпечною, оскільки руйнує сталу систему міжнародного права і започатковує процес нового поділу уже давно поділеного світу.

Література

1. Камю Альбер. Бунтующий человек. М.,1990.-С.209.
2. Тоффлер Елвин. Метаморфозы Власти. М.,2003.-С.293.
3. Арквілл Дж., Ронфельдт. Мережі і мережеві війни: майбутнє терору, злочинності та бойових дій. К.,2005.-С.114.